

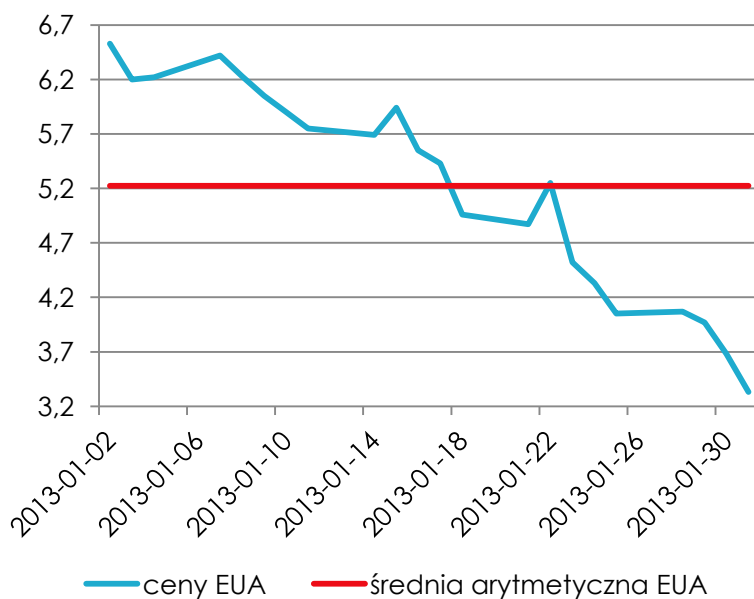
Raport z rynku CO₂

Nr 10, styczeń 2013

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w styczniu

Dzienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w styczniu 2013 roku poruszały się w przedziale od 3,33 do 6,53 euro. Poziom maksimum cenowego został wyznaczony w

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w styczniu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

pierwszym dniu handlowym stycznia (6,53 euro), natomiast poziom minimum w ostatnim dniu tego samego miesiąca (3,33 euro). Zakres zmienności cen uprawnień EUA w styczniu osiągnął 49% ceny w punkcie wyznaczonym przez maksimum stycznia. Była

to o ponad 2,5 razy wyższa skala zmienności w porównaniu do grudnia ubiegłego roku.

Nowy rok dla uprawnień EUA rozpoczął się nieco lepiej niż skończył poprzedni – ich wartość 2 stycznia 2013 r. wzrosła do 6,53 euro i była wyższa o 1,4% w stosunku do notowań z dnia 31 grudnia 2012 r. Wydawało się, że dobry początek roku zachęci inwestorów do zakupów uprawnień EUA. Jednak, jak się później okazało, była to jedynie pierwsza z nielicznych w styczniu korekt wzrostowych w ogólnie dominującym trendzie spadkowym utrzymującym się na rynku od połowy grudnia poprzedniego roku. Przez cały styczeń ceny EUA systematycznie spadały, tracąc na koniec miesiąca blisko 50% wartości.

Od początku przyczyną deprecjacji cen uprawnień EUA były wciąż bardzo pesymistyczne nastroje inwestorów związane z coraz bardziej odległą perspektywą wprowadzenia tzw. „backloadingu”, czyli opóźnienia sprzedaży części uprawnień w III okresie EU ETS. Inwestorzy powoli zaczęli godzić się z myślą, że nie prędko zostaną osiągnięte końcowe ustalenia. Okazało się bowiem, że wprowadzenie backloadingu wymaga długiej ścieżki administracyjnej, która może potrwać od 4 do 5 miesięcy.

Nastrojów inwestorów również nie poprawiła perspektywa przeprowadzenia kolejnych aukcji dla uprawnień ważnych w III okresie EU ETS.

Od 7 stycznia w każdy poniedziałek, wtorek i czwartek odbywała się aukcja na unijnej platformie aukcyjnej, gdzie podczas każdej sesji sprzedawano blisko 3,5 mln uprawnień EUA. Z kolei z dniem 11 stycznia rozpoczynały się piątkowe aukcje w Niemczech

(o wolumenie ponad 4 mln uprawnień EUA) oraz od 16 stycznia aukcje przeprowadzane w każdy czwartek w Wielkiej Brytanii. Do tego dochodzi jeszcze świadomość inwestorów o ogromnej nadpodaży uprawnień EUA na rynku.

7 stycznia nastąpiła druga z korekt wzrostowych (6,42 euro) wywołana dość wysoką ceną uprawnień EUA osiągniętą podczas sprzedaży uprawnień na aukcji unijnej. Późniejsze spadki cen uprawnień EUA następowały z uwagi na spadające ceny ropy naftowej oraz ceny energii elektrycznej, a także niepewności, co do sprzedaży uprawnień z II okresu rozliczeniowego przez rząd niemiecki z rezerwy NER. Po tych negatywnych informacjach w dniu 14 stycznia cena uprawnień EUA spadła do poziomu 5,69

euro. W następnym dniu stycznia ceny EUA niespodziewanie rosty na wartości, co było prawdopodobnie spowodowane potrzebą uzupełnienia ewentualnych niedoborów uprawnień przez instalacje znajdujące się w systemie EU ETS.

Od 15 do 21 stycznia cena uprawnień EUA spadła aż o 18%, przekraczając w dniu 18 stycznia średnią arytmetyczną z 22 dni transakcyjnych stycznia (poziom 5,52 euro - czerwona linia na wykresie 1). Deprecjację uprawnień mogły spowodować gorsze niż oczekiwano dane z Niemiec, których PKB w 2012 r. wzrósł tylko o 0,7 % oraz bardzo znacząca dla rynku informacja o odwołaniu aukcji w Niemczech, z powodu niewielkiego zainteresowania kupujących i problemami z osiągnięciem ceny minimalnej.

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w styczniu

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	2-3 stycznia	-5,05%	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie się do wzrostu podaży uprawnień EUA z tytułu wznowienia sprzedaży na rynku pierwotnym aukcji (ostatnia aukcja odbyła się 18 grudnia 2012 r.)
2	3-7 stycznia	+13,98%	<ul style="list-style-type: none"> Wznowienie sprzedaży uprawnień na rynku pierwotnym Zwiększenie wolumenu obrotu uprawnieniami
3	7-14 stycznia	-11,37%	<ul style="list-style-type: none"> Wątpliwości dotyczące przyjęcia przez Parlament Europejski propozycji KE ws. backloadingu; Niepewność dotycząca sprzedaży przez rząd niemiecki uprawnień z rezerwy NER II okresu rozliczeniowego; Nadpodaż uprawnień na rynku; Spadek cen ropy naftowej i energii elektrycznej na rynku
4	15-21 stycznia	-18,01%	<ul style="list-style-type: none"> Spadek cen węgla i energii elektrycznej na rynku; Słabsze niż prognozowano dane ekonomiczne z Niemiec; Odwołanie aukcji w Niemczech, z uwagi na problemy z osiągnięciem ceny minimalnej
5	21-22 stycznia	+7,8%	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost cen węgla i energii elektrycznej na rynku
6	22-31 stycznia	-36,57%	<ul style="list-style-type: none"> Negatywne nastroje po odrzuceniu propozycji backloadingu, na głosowaniu komisji ITRE Parlamentu Europejskiego; Obawy o wyniki dalszych głosowań w Parlamencie Europejskim Spadek cen energii elektrycznej na rynku

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

22 stycznia zanotowano ostatnią korektę wzrostową w miesiącu (cena wzrosła do 5,25 euro) wywołaną wzrostem cen węgla i energii elektrycznej na rynku. Nieprzerwanie od tego momentu do ostatniego dnia transakcyjnego stycznia ceny uprawnień EUA stale traciły na wartości. W ciągu tych 7 dni zanotowano ogromny spadek, aż o 36,57%. Najważniejszym z tych dni był dzień 24 stycznia, w którym odbyło się głosowanie parlamentarnej Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) nad przyjęciem propozycji backloadingu. Negatywne dla pomysłu backloadingu wyniki głosowania pokazały jak silnym wahaniom mogą podlegać ceny uprawnień EUA w ciągu zaledwie jednego dnia transakcyjnego (więcej na ten temat poniżej).

Fluktuacje cenowe na rynku uprawnień do emisji EUA w dniu 24 stycznia 2013 r.

W dniu 24 stycznia odbyło się głosowanie parlamentarnej Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) nad przyjęciem propozycji Komisji Europejskiej ws. wycofania części uprawnień z rynku EU ETS. Wynik głosowania co prawda nie jest wiążący, pokazuje jedynie sceptyczne podejście większości członków ITRE do pomysłu backloadingu, jako zaburzenia wiarygodności i przewidywalności rynku EU ETS. Jednakże wynik głosowania spowodował dzienną silną fluktuację ceny uprawnień na rynku w dniu głosowania (24 stycznia).

Cena uprawnień do emisji gwałtownie spadła w tym dniu z 4,52 euro o 38% do 2,81 euro, by później odrobić straty do 4,33 euro. Świadczy to z jednej strony o dużych oczekiwaniach inwestorów, co do pozytywnego wyniku głosowania, z drugiej strony o zbyt impulsywnej wyprzedaży. W konsekwencji, w

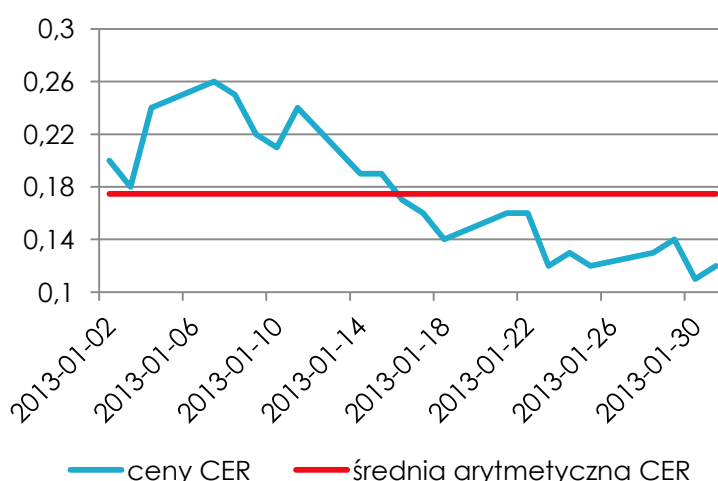
drugiej części dnia cena uprawnień EUA odrobiła większość strat. Podobną nerwowością wśród inwestorów cechował się kolejny dzień, czyli piątek 25 stycznia. Jednak wahania cen EUA w tym dniu były niższe, niż w dniu poprzednim.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w styczniu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w styczniu 2013 roku (przedstawione na Wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (0,11 euro) oraz maksimum (0,26 euro). Zakres różnicowania cen jednostek CER w styczniu wyniósł 0,15 euro, co jest odpowiednikiem 57,7% zanotowanego maksimum.

Styczeń był kolejnym miesiącem, w którym ceny jednostek CER systematycznie spadały osiągając nowe, rekordowo niskie wartości. Warto zauważyć, że z uwagi na bardzo niskie wyceny jednostek CER zmienność cen w poszczególnych dniach była bardzo

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w styczniu 2013 roku [w euro]

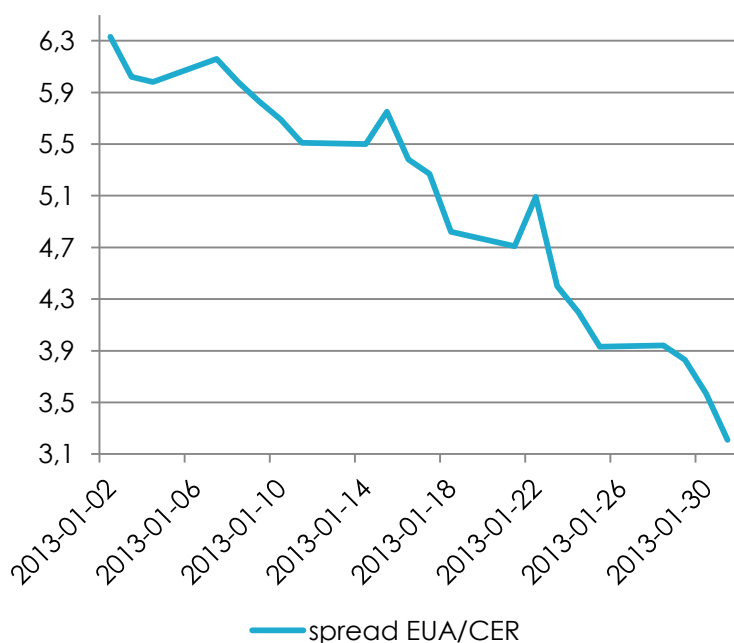

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

znacząca. Opisana wyżej sytuacja miała miejsce w dniach od 3 do 7 stycznia, gdzie cena jednostek CER wzrosła z 0,18 do 0,26 euro, co jest równoznaczne zmianie o 44,44%. Należy zwrócić uwagę, że wzrosty cen jednostek CER zbiegły się w tym samym czasie ze wzrostem cen uprawnień EUA (o 13,7%). Od 8 stycznia cena jednostek CER jednak powróciła do dominującego trendu spadkowego i systematycznie spadała do końca miesiąca. Wyjątkiem był dzień

16 stycznia Międzynarodowe Stowarzyszenie Handlu Emisjami (IETA), reprezentujące ok. 150 firm, w tym największe z sektora energii i przemysłu ciężkiego wystosowało list w którym prosi Komisję Europejską o wyjaśnienie tej kwestii. Warto zauważyć, że w tym samym dniu nastąpiło przebicie „od góry” poziomu średniej arytmetycznej z 22 dni transakcyjnych stycznia – 0,17 euro (czerwona linia na wykresie 2).

Wykres 3. Spread EUA/CER w styczniu 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

11 stycznia, gdy cena jednostek CER jednorazowo wspięła się jeszcze na poziom 0,24 euro, ale była to tylko nieznacząca korekta wzrostowa. Warto zwrócić uwagę, że w tym samym dniu ceny uprawnień EUA spadały (tzw. dywergencja cenowa). W dniu 23 stycznia ceny jednostek CER były o połowę niższe w stosunku do 11 stycznia. Przyczyną tak znaczących spadków była niepewność, co do ważności jednostek ERU z państw, które nie przystąpiły do II okresu Protokołu z Kioto.

23 stycznia był ważnym dniem dla rynku jednostek CER, ponieważ podczas posiedzenia Komitetu ds. Zmian Klimatu odbyło się głosowanie nad oczekiwanymi ustaleniami w kwestii zakazu postępowania się jednostkami ERU wygenerowanymi po dniu 31 grudnia 2012 r. w krajach, które nie przedłużyły Protokołu z Kioto. Propozycję zgłoszoną przez Komisję Europejską zaakceptowano, jednak nie miała ona wpływu na rynek jednostek CER. Ceny wciąż pozostawały na niskim poziomie niebezpiecznie zbliżając się do poziomu poniżej 0,1 euro. Prawdopodobnie rynek zdyskontował wcześniej tę informację, jednak z uwagi na bardzo znaczącą nadpodaż tego typu jednostek ceny wciąż utrzymywały się na niskim poziomie.

Należy zauważyć, że cena jednostek CER spadła w styczniu o 40%. Skala spadku była wprawdzie prawie 2-krotnie niższa niż w grudniu ubiegłego roku (w którym zanotowano spadek o 75%), ale i tak znajdowała się na bardzo wysokim poziomie. W tym samym czasie, w styczniu ceny uprawnień EUA spadły aż o 49%. Powyższe dane wskazują na korelację pomiędzy rynkami jednostek CER i uprawnień EUA, gdzie ceny jednostek CER podążają w ślad za cenami uprawnień EUA.

Styczniowy spread EUA/CER

Należy zauważyć, że wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) wygląda niemal identycznie jak wykres cen uprawnień EUA (wykres 1).

Spread EUA/CER tylko przez pierwsze 4 dni transakcyjne stycznia znajdował się na poziomie powyżej 6 euro. Od 7 stycznia rozpoczął się systematyczny spadek notowań wywołany znaczącą deprecjacją cen uprawnień EUA przy stabilizacji kursu jednostek CER. W ciągu całego miesiąca spread EUA/CER stracił połowę ze swojej wartości.

Najlepszym momentem na zamianę uprawnień EUA na jednostki CER był 2 stycznia, kiedy wartość uprawnień EUA sięgnęła maksimum miesiąca (6,53 euro). W tym dniu można było zyskać nawet 6,33 euro przy wymianie jednego uprawnienia do emisji.

Z kolei najgorszym dniem na zamianę uprawnień EUA na jednostki CER był ostatni dzień stycznia, kiedy można było zarobić zaledwie 3,21 euro przy wymianie jednego uprawnienia do emisji.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w grudniu 2012 roku:

- **7 stycznia** – Pierwsza aukcja w 2013 r. - sprzedaż 3,545 mln uprawnień przez Unię Europejską.
- **10 stycznia** – Przedstawienie przez Komisję Europejską propozycji zmiany w rozporządzeniu rejestrowym, która uniemożliwiłaby rozliczanie się w III fazie systemu EU ETS jednostkami ERU, pochodzącymi z krajów, które nie przyjęły celu redukcyjnego w drugim okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto (na lata 2013-2020).
- **18 stycznia** – Odwołanie przez rząd Niemiec sprzedaży uprawnień na giełdzie z powodu bardzo małego zainteresowania ze strony kupujących i nieosiągniętego pułapu ceny minimalnej.

- **23 stycznia** - Akceptacja Komitetu ds. Zmian Klimatu projektu rozporządzenia rejestrowego w formie proponowanej przez KE.
- **24 stycznia** – Odrzucenie na głosowaniu parlamentarnej Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) propozycji Komisji Europejskiej wycofania części uprawnień z III okresu EU ETS.
- **25 stycznia** – Na głosowaniu Parlamentu Europejskiego zaakceptowano propozycję wstrzymania na okres około 1 roku (do czasu wrześnieowego posiedzenia ICAO w 2013 roku) wymogu rozliczania się z lotniczych uprawnień do emisji (EUAA) dla lotów z i do Unii Europejskiej.

Grudniowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji cen EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe takie jak np. Barclays Capital czy Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures¹, których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX.

¹ Kontrakt future to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu można nimi obracać na giełdzie). Najbardziej płynnym rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

Tabela 2: Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 5 lutego 2013 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2013-2020							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December* z 5 lutego 2013 r.	4,67	4,88	5,16	5,29	5,41	5,82	6,28	6,77
Średnia w całym okresie	5,53							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 5 lutego 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2013-2020.

Na dzień 5 lutego 2013 r. kontrakty na koniec roku 2020 rynek terminowy wycenia na 6,67 euro. Z kolei kontrakty na koniec 2019 roku są wyceniane na 6,28 euro, prawie 3 euro mniej, niż miesiąc wcześniej, kiedy te same instrumenty były wyceniane na 9,27 euro.

spadek o niespełna 2 euro (w stosunku do 7,45 euro).

W tabeli 3 zamieszczono prognozy cen EUA w okresie 2013-2020 pięciu instytucji finansowych i analitycznych. W porównaniu do prognoz z poprzedniego miesiąca największe zmiany w prognozie wprowadził Point Carbon, który podwyższył jedynie przewidywaną cenę EUA w 2015 r. o 3 euro, natomiast pozostałe prognozowane ceny (również ceny CER) obniżył nawet o 2 euro (EUA w 2013 r.). Barclays Capital i Nomisma Energia również

Tabela 3: Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
jednostki								
Barclays Capital	7*	1*	10	1*	x	x	9	1,5
Point Carbon	8	0,5	11	0,55	14	0,6	11	0,45
Consus	9,79	3,42	10,93	4,46	12,38	5,2	12,45	4,89
Solvay Energy Service	10	2,5	11	3	12	3	12,1	2
Nomisma Energia	7,4	0,3	9,9	0,9	11,2	1,6	14,8	0,7
Średnia	8,44	1,54	10,57	1,98	12,40	2,60	11,87	1,91

*Wg analityków jest mało prawdopodobne, by średnia cena osiągnęła wyższą wartość.

Źródło : Point Carbon, 8 stycznia 2013 r.

Średnia arytmetyczna wyznaczona na podstawie notowań cen kontraktów w latach 2013-2020 z dnia 5 lutego 2013 wyniosła 5,53 euro, co w porównaniu do średniej z lat 2013-2019 liczonej w poprzednim miesiącu oznacza

obniżyły prognozowane ceny EUA i CER. W przypadku Consusa i Solvay Energy Service prognozowane ceny pozostały na niezmiennym poziomie. Średnia cena dla uprawnień EUA z okresu 2013-2020 wynosi

11,87 euro, natomiast dla jednostek CER – 1,91 euro. Prawdopodobnie w kolejnym miesiącu dojdzie do kolejnej korekty ze względu na odrzucenie propozycji backloadingu na głosowaniu komisji ENVI Parlamentu Europejskiego.

Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej² oraz duńską agencję UNEP Riseo³ wynika, że w styczniu 2013 r. do Sekretariatu Konwencji wpłynęło 518 wniosków o rejestrację projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*), a pod koniec stycznia liczba wszystkich zarejestrowanych projektów przekroczyła 6 tys.

Ponadto, w styczniu wydano ok. 43,4 mln jednostek CER. W sumie do końca stycznia 2013 r. wydano 1 198 mln jednostek.

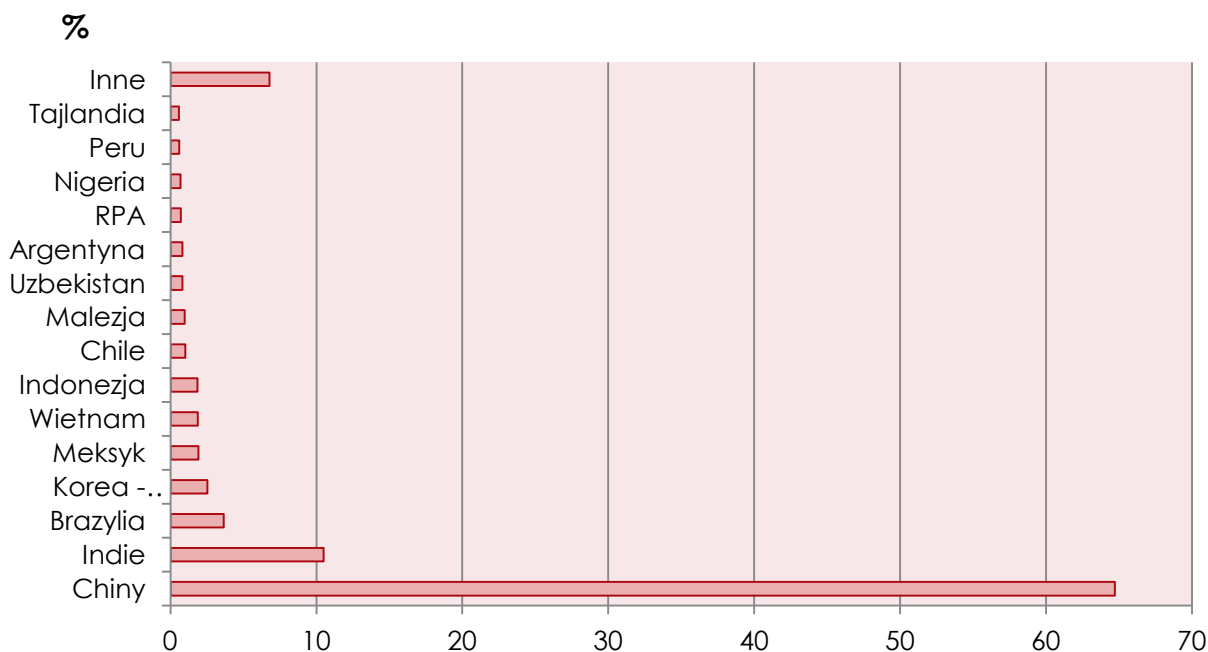
Rys. nr 1 prezentuje przewidywany udział

procentowy wydawanych jednostek CER w odniesieniu do państwa, w którym realizowany jest projekt, tzw. państwa goszczącego (stan na 31 stycznia 2013 r.). Przewiduje się, że najwięcej jednostek generowanych jest z projektów CDM realizowanych w Chinach – ok. 65%, i jest to kilkakrotnie więcej niż z będących na drugim miejscu Indii (tylko ok. 11%), czy będącej na trzecim miejscu Brazylii (ok. 4%).

Światowa podaż jednostek ERU

Z informacji na temat projektów wspólnych wdrożeń (ang. *Jl – Joint Implementation*) publikowanych przez UNEP Riseo wynika, że w styczniu złożono wnioski w sprawie rejestracji 18 nowych projektów JI. 12 z tych projektów, to projekty realizowane w Polsce, 4 projekty z Ukrainy i po raz pierwszy zgłoszono 2 projekty greckie.

Rysunek 1. Przewidywana liczba wydanych jednostek CER w odniesieniu do kraju goszczącego [%] (stan na 31.01.2013 r.)

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Sekretariatu UNFCCC

² www.unfccc.int

³ UNEP Riseo CDM/JI Pipeline Analysis and Database, February 1st 2013.

Jak informowaliśmy w grudniowym numerze „Raportu z rynku CO₂”, w latach 2008-2012 wydano ponad 628 mln jednostek ERU. Natomiast już w pierwszym miesiącu 2013 r. wydano aż 201,5 mln ERU, w większości były to jednostki pochodzące z projektów realizowanych na Ukrainie (198 mln).

Podaż jednostek ERU z Polski

W styczniu w Rejestrze Unii dokonano transferu ok. 271,5 tys. ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją trzech projektów wspólnych wdrożeń: „Ograniczenie emisji N₂O w Zakładach Azotowych Anwil S.A.”, „Farma wiatrowa Lake Ostrowo” oraz „Odbiór i utylizacja metanu pochodzącego z przeróbki obornika trzody chlewnej, biomasy i odpadów organicznych, Województwo Pomorskie, Polska oraz Województwo Zachodniopomorskie, Polska”. Natomiast całkowita liczba jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów realizowanych w Polsce wyniosła dotychczas ok. 14,4 mln.

Rynek jednostek ERU, CER i AAUs

Na przełomie stycznia i lutego odbyło się spotkanie Rady Zarządzającej CDM, które było poświęcone głównie zagadnieniom strategicznym, Rada rozpoczęła prace na przeglądem wytycznych CDM, ponieważ o to zwróciły się strony Konwencji na ostatniej Konferencji Klimatycznej, która odbyła się w grudniu 2012 r. w Doha.

Do czasu określenia przejrzystych zasad dotyczących mechanizmów elastycznych Protokołu z Kioto w drugim okresie rozliczeniowym, Holandia zawiesiła procedurę akceptowania projektów zgłaszanych przez holenderskie firmy. Należy podkreślić, że do tej pory, Holandia była na drugim miejscu, po Wielkiej Brytanii, pod względem liczby zatwierdzanych projektów (JI i CDM). W latach 2008-2012 wydała aż 786 listów zatwierdzających dla projektów redukujących emisje gazów cieplarnianych.

Z informacji publikowanych na portalu Point Carbon wynika, że Austria, jeden z największych kupców jednostek Kioto, będzie musiała kupić jeszcze ok. 8,3 mln jednostek, aby wypełnić cel redukcyjny wynikający z Protokołu z Kioto. Do tej pory Austria kupiła w sumie ok. 71 mln jednostek (w tym: 38 mln AAU, 23 mln CER i 7 mln ERU). Jeśli chodzi o jednostki przyznanej emisji (AAUs), najwięcej kupiła od Estonii (prawie 14 mln) i Łotwy (13,2 mln), a także od Bułgarii (7 mln) i Czech (3,5 mln). Od 2006 roku rząd Austrii przeznaczył 600 mln EUR na zakup jednostek Kioto.

Białoruś, Kazachstan i Ukraina, niezniechęcone doświadczeniami UE z systemem handlu uprawnieniami do emisji, same chcą stworzyć podobny system regionalny jeszcze przed 2020 r. Krajem, który być może do nich dołączy jest Rosja, choć prawdopodobnie decyzje w Moskwie jeszcze w tej sprawie nie zapadły. Przedstawiciel Białorusi powiedział⁴, że aby uniknąć podobnej sytuacji jak na europejskim rynku CO₂ rozważane są opcje ustalenia ceny minimalnej za uprawnienia lub stworzenia banku centralnego, który kontrolowałby podaż jednostek. Ponadto, kraje te rozważają możliwość wyjścia z Protokołu z Kioto, w związku z niekorzystnymi dla nich ustaleniami na Konferencji w Doha.

Nowe zasady wykorzystania jednostek CER i ERU

W dniu 23 stycznia 2013 r. odbyło się 64 posiedzenie Komitetu ds. Zmian Klimatu, podczas którego odbyło się głosowanie nad projektem rozporządzenia rejestrowego⁵. Jednym z kluczowych elementów dla funkcjonowania rynku CO₂ jest sekcja 6 tego rozporządzenia, dotycząca wykorzystania CER

⁴ Carbon Market Europe, vol 12, issue 4, Feb 2013

⁵ (COMMISSION REGULATION (EU) No .../.. establishing a Union Registry pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council, Decisions No 280/2004/EC and No 406/2009/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Commission Regulations (EU) No 920/2010 and No 1193/2011)

i ERU, a w szczególności art. 58. W ust. 1 tego artykułu utrzymuje się datę 31 grudnia 2012 r., wskazaną w art. 11b dyrektywy 2003/87/WE, jako ostateczny termin na wydanie przez kraje goszczące jednostek ERU z projektów JI, które wpływają (pośrednio lub bezpośrednio) na obniżenie emisji w EU ETS. Należy zwrócić uwagę, że utrzymanie takiej daty oznacza dla projektodawców skrócenie okresu kredytowania projektów JI (dotrzymanie takiego terminu i konieczność przeprowadzenia niezależnej weryfikacji wymusza wcześniejsze zakończenie okresu sprawozdawczego i kredytowania).

O ile data 31 grudnia 2012 roku nie jest terminem nowym, a jedynie utrzymaniem dotychczasowych przepisów unijnych w tym zakresie, to już kolejna zmiana, stanowi dodatkowe, nieistniejące dotychczas ograniczenie czasowe w zakresie wydawania jednostek ERU. Zgodnie z art. 58 ust. 1 akapit 2 jednostki z projektów JI, które dotyczą nowych aktywności (sektorów) objętych systemem EU ETS od roku 2013, czyli np. projektów redukujących emisje N₂O, za redukcje osiągnięte w pierwszym okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto (czyli do końca 2012 r.) musiałyby być wydane przed końcem kwietnia 2013 r. Skraca to znacząco dotychczasowy czas na wydanie ERU z tego rodzaju projektów i daje jedynie 4 miesiące na przeprowadzenie całego procesu pozyskania tych jednostek (składającego się z przygotowania sprawozdań monitorowania, niezależnej weryfikacji, uzyskania zgody na przekazanie ERU, ich wydanie i przekazanie w unijnym rejestrze). Wydaje się to być dodatkowym rozszerzeniem ograniczenia nałożonego rozporządzeniem KE (UE) NR 550/2011⁶, zgodnie z którym jednostki CER i ERU pochodzące z projektów związanych z niszczeniem trifluorometanu (HFC-23) i

podtlenku azotu (N₂O) z produkcji kwasu adypinowego, nie będą mogły być wykorzystywane do rozliczania emisji po 2012 roku, o ile nie zostaną wykorzystane do rozliczenia emisji z lat 2008-2012 w okresie do 30 kwietnia 2013 r.

Z kolei art. 58 ust. 2 wprowadza zakaz utrzymywania w rejestrze EUTL jednostek ERU wydanych po 31 grudnia 2012 r. za redukcje emisji osiągane do końca roku 2012 r., pochodzące z projektów w krajach, które nie przyjęły celu redukcyjnego w drugim okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto (na lata 2013-2020), o ile nie zostały wydane z projektów realizowanych w ramach ścieżki II (ścieżka międzynarodowa nadzorowana przez JISC), a w przypadku jeżeli taka weryfikacja nie była możliwa i były wydane z projektów realizowanych w ramach ścieżki I (ścieżka krajowa), o ile międzynarodowo akredytowana niezależna jednostka (AIE) nie potwierdziła, że są to jednostki za redukcje osiągnięte do końca 2012 roku. Na chwilę obecną do państw objętych tym ograniczeniem zalicza się jedynie Rosja, która zadeklarowała, że nie będzie podejmowała zobowiązań redukcyjnych w nowym porozumieniu klimatycznym.

Przedmiotowe rozporządzenie wejdzie w życie po jego akceptacji przez Radę i Parlament Europejski, nie wcześniej jednak, niż na koniec kwietnia br.

⁶ Rozporządzenia (UE) NR 550/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalające, na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, pewne ograniczenia w zakresie wykorzystania międzynarodowych jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi (Dz. Urz. UE z 2011 r., L149, s. 1)

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl